

Keeleseaduse ja riigilõivuseaduse muutmise seadus

§ 1. Keeleseaduse muutmine

Keeleseaduses tehakse järgmised muudatused:

- 1) paragrahvi 3 lõige 2 tunnistatakse kehtetuks;
- 2) paragrahvi 5 pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 5. Eesti viipekeel, võõrkeel ja vähemusrahvuse keel“;

- 3) paragrahvi 5 täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

„(1¹) Eesti viipekeel on iseseisev keel ning viibeldud eesti keel on eesti keele esinemiskuju. Riik toetab eesti viipekeele kasutamist ja arendamist.“;

- 4) paragrahvi 6 lõikes 1 asendatakse sõnad „ja koordineerib“ lauseosaga „, koordineerib ja viib ellu“;

- 5) paragrahvi 6 täiendatakse lõigetega 3 ja 4 järgmises sõnastuses:

„(3) Keeleprogrammide, -projektide, -uuringute ja -õppe toetamise, toetuse tagasinõudmise ja -maksmise tingimused ja korra kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.“

- (4) Keelevaldkonna stipendiumi, selle suuruse ning maksmise, stipendiumi tagasinõudmise ja -maksmise tingimused ja korra kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.“;

- 6) seadust täiendatakse paragrahviga 6¹ järgmises sõnastuses:

„§ 6¹. Keelevaldkonna toetuste ja stipendiumide tagasinõudmine

- (1) Toetuse ja stipendiumi andja nõuab toetuse või stipendiumi (edaspidi *toetus*) tagasi, kui pärast toetuse väljamaksmist selgub, et toetuse saaja:

- 1) on teadlikult esitanud valeandmeid;
- 2) ei ole täitnud toetuse väljamaksmise aluseks olevaid nõudeid;
- 3) ei ole kasutanud toetust sihipäraselt;
- 4) ei täida toetuse saaja kohustusi.

- (2) Toetuse tagasinõudmise otsuse võib teha kümne aasta jooksul toetuse andmise otsuse tegemise päevast arvates.

- (3) Kui toetuse saaja ei ole tagastanud toetuse summat tähtajaks, on ta kohustatud maksma tähtpäevaks tasumata summalt viivist 0,1 protsenti iga toetuse tagasimaksmisega viivitatud kalendripäeva eest, kuid kogusummas mitte rohkem kui tagasinõutav toetuse summa. Toetuse

tagasimaksmisel laekunud maksetest loetakse kõigepealt tasutuks viivis, seejärel tagastamisele kuuluv toetus.“;

7) paragrahvi 10 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Riigiasutuse, kohaliku omavalitsuse asutuse, valla- või linnavolikogu, valla- või linnavalitsuse ja teiste avalik-õiguslike asutuste asjaajamine toimub eesti keeles. Eestikeelse asjaajamise nõue kehtib ka riigi enamusosalusega äriühingule, riigi asutatud sihtasutusele ja riigi osalusega mittetulundusühingule. Avalik-õiguslike ülikoolide asjaajamises võib võõrkeelse õppe ja rahvusvaheliste lepetega seotud toimingute korral kasutada mõlemale poolele sobivat keelt.“;

8) paragrahvi 10 lõiget 4 täiendatakse pärast sõna „ametnik“ sõnadega „ja ametiisik“;

9) paragrahvi 10 täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:

„(5) Ametiisik käesoleva seaduse tähenduses on valitaval või nimetataval ametikohal töötav isik või kollegiaalorgani liige, kes ei ole ametnik ega töötaja.“;

10) paragrahvi 13 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Riigiasutusel, kohaliku omavalitsuse asutusel, valla- või linnavolikogul, valla- või linnavalitsusel ja teistel avalik-õiguslikel asutustel ning nende ametnikul, töötajal ja ametiisikul on õigus kasutada suhtluses välisriigi esindajaga mõlemale poolele sobivat keelt.“;

11) paragrahvi 18 lõiget 1 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

„Audiovisuaalse teose võõrkeelde dubleerimine on lubatud vaid lastele suunatud teoste puhul.“;

12) paragrahvi 23 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud isikute eesti keele oskuse ja kasutamise nõuded kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.“;

13) paragrahvi 23 täiendatakse lõikega 4¹ järgmises sõnastuses:

„(4¹) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud määruuses reguleeritakse eesti keele oskuse ja kasutamise nõudeid, lähtudes töö iseloomust ja töö- või ametikoha keelekasutusolukorrast.“;

14) paragrahvi 23 lõige 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(5) Eesti keele oskuse nõudeid ei kohaldata välismaalasele, kes viibib Eestis tähtajaliselt kuni viis aastat ning töötab:

- 1) tippspetsialistina;
- 2) võõrkeelt või võõrkeeles õpetava akadeemilise töötajana;
- 3) rahvusvahelise õppekava alusel võõrkeelt või võõrkeeles õpetava õpetaja, abiõpetaja või õpetajat abistava töötajana;
- 4) võõrkeelt õpetava õpetajana.“;

15) paragrahvi 24 lõikes 2 asendatakse tekstiosa „valdkonna eest vastutav minister“ tekstiosaga „Haridus- ja Noorteameti peadirektor“;

16) paragrahvi 24 täiendatakse lõikega 4¹ järgmises sõnastuses:

„(4¹) Tasemeeksamile lubamisel kontrollib Haridus- ja Noorteamet eksami sooritaja isikusamasust automaatse biomeetrilise isikutuvastuse süsteemi andmekogusse kantud isiku tuvastamise andmete alusel. Kui isikusamasuse tuvastamine automaatse biomeetrilise isikutuvastuse süsteemi andmekogusse kantud isiku tuvastamise andmete alusel ei ole võimalik, tuvastab Haridus- ja Noorteamet tasemeeksami sooritaja isikusamasuse isikut tõendavate dokumentide seaduses sätestatud kehtiva isikut tõendava dokumendi alusel.“;

17) paragrahvi 24 täiendatakse lõikega 6 järgmises sõnastuses:

„(6) Sama taseme tasemeeksamit kolmandat või enamat korda tegev isik tasub eksami sooritamiseks registreerimise eest riigilõivu riigilõivuseaduses sätestatud määras.“;

18) paragrahvi 25 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Vaidekomisjon lahendab vaide 30 päeva jooksul pärast selle saamist ning teeb vaidlustatud tasemeeksami tulemuse kohta ühe järgmistest otsustest:

- 1) jätta eksami tulemus muutmata;
- 2) tõsta eksami tulemust;
- 3) langetada eksami tulemust.“;

19) paragrahvi 28 lõikes 1 asendatakse sõna „ametiisikul“ sõnaga „ametnikul“;

20) paragrahvi 28³ lõike 4 punkti 2 täiendatakse pärast sõna „õppevahendite“ sõnadega „ja õppekeskkonna“;

21) paragrahvi 28³ lõiget 4 täiendatakse punktiga 3 järgmises sõnastuses:

„3) eesti keele kui teise keele koolitaja kvalifikatsiooni-, õpi- või töökogemust tõendavad dokumendid.“;

22) paragrahv 29 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 29. Nõuded eesti keele tasemeeksamiks ettevalmistava koolituse õppekavale ja koolitaja kvalifikatsioonile

(1) Tasemeeksamiks ettevalmistamisele suunatud eesti keele täienduskoolituse õppekavas peab olema määratud asjaomase keeleoskustaseme õppe eesmärk, sisu ja maht ning kavandatud õpiväljundite seos käesoleva seaduse lisas kirjeldatud keeleoskustasemetega.

(2) Nõuded täiskasvanute eesti keele koolitaja kvalifikatsioonile, õpi- ja töökogemusele kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.“;

23) paragrahvi 31 lõike 1 punktis 1 ja 2 asendatakse sõnad „avaliku teenistuja“ sõnaga „ametniku“;

24) paragrahvi 31 lõike 1 punktis 2 ja 3 asendatakse sõnad „avalik teenistuja“ sõnaga „ametnik“;

25) paragrahvi 31 lõike 1 punkti 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„4) teha riigiasutusele, kohaliku omavalitsuse asutusele, valla- või linnavolikogule, valla- või linnavalitsusele, riigiasutuse või kohaliku omavalitsuse asutuse hallatavale asutusele ja muule avalik-õiguslikule asutusele, äriühingule, mittetulundusühingule, sihtasutusele või nende ametnikule, töötajale või ametiisikule ettekirjutusi käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõuete rikkumise lõpetamiseks ja edasiste rikkumiste ärahoidmiseks;“;

26) paragrahvi 31 lõikes 2 asendatakse sõnad „Ameti ametiisik“ sõnaga „Keeleametnik“;

27) paragrahvi 32 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Ettekirjutuse täitmata jätmise korral on asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras rakendatava sunniraha ülemmäär füüsilisele isikule 1280 eurot ja juriidilisele isikule 9600 eurot.“;

28) paragrahvi 33 lõiget 1 täiendatakse pärast tekstiosa „kohaliku omavalitsuse asutuse,“ tekstiosaga „valla- või linnavolikogu, valla- või linnavalitsuse,“;

29) paragrahvi 33 lõikes 3 asendatakse arv „2600“ arvuga „10 000“;

30) paragrahvi 34 lõikes 2 asendatakse arv „3200“ arvuga „10 000“;

31) paragrahv 35 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Eesti keele kasutamise nõuete rikkumise eest – avalikku kohta paigaldatud viidal ja sildil, välireklaamis, sealhulgas poliitilise agitatsiooni eesmärgil paigaldatud välireklaamis, ning veebilehel, ettevõtte liiginimetuse eksponeerimisel ja nime ümberkirjutamisel, olulise teabe eesti keeles esitamata jätmise eest kaubamärgi kasutamisel isiku tegevuskoha tähisena või reklaamis ning olulise võõrkeelse teabe eesti keelde tõlkimata jätmise eest avalikel üritustel, samuti kirjakeele normi rikkumise eest ametlikus keelekasutuses – karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut.“;

32) paragrahvi 35 lõikes 2 asendatakse arv „1300“ arvuga „10 000“;

33) paragrahvi 36 lõikes 2 asendatakse arv „2600“ arvuga „10 000“;

34) paragrahvi 37 lõikes 2 asendatakse arv „1300“ arvuga „10 000“.

§ 2. Riigilõivuseaduse muutmise

Riigilõivuseaduses tehakse järgmised muudatused:

Riigilõivuseaduse 3. osa 4. peatüki 1. jagu täiendatakse 4. jaotisega järgmises sõnastuses:

„4. jaotis
Keeleseaduse alusel tehtavad toimingud

§ 58¹. Eesti keele tasemeeksami korduvaks sooritamiseks registreerimine

Isik tasub eesti keele tasemeeksami samal tasemel kolmandat või enamat korda sooritamiseks registreerimise eest riigilõivu 50 eurot.“.

§ 3. Seaduse jõustumine

- 1) Käesoleva seaduse § 1 punkt 17 jõustub 2026. aasta 1. juulil.
- 2) Käesoleva seaduse § 1 punkt 27, 29, 30 ja punktid 32–34 jõustuvad 2026. aasta 1. jaanuaril.
- 3) Käesoleva seaduse § 2 jõustub 2026. aasta 1. juulil.

Lauri Hussar
Riigikogu esimees

Tallinn, „...“ 2024. a

Algatab Vabariigi Valitsus „...“ 2024. a

(allkirjastatud digitaalselt)